

દાખલ તારીખ	૨૨/૦૭/૨૦૨૫
રજીસ્ટર તારીખ	૨૨/૦૭/૨૦૨૫
ફેસલ તારીખ	૨૨/૦૭/૨૦૨૬
સમય ગાળો	વર્ષ માસ દીવસ.
	૦૧ ૦૦ ૦૦

=====

ભાવનગરના મહેરબાન છઠ્ઠા એડી.ચીફ જ્યુડીશ્યલ મેજિસ્ટ્રેટ સાહેબ
સમક્ષ,મુ.ભાવનગર.

=====

ફોદારી કેસ નંબર ૧૧૬૨૦/૨૦૨૫

આંક:-

ચોલા મંડલમ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ	::
ફાયનાન્સ કંપની લી.,	::
શ્રી મેહુલભાઈ પોપટભાઈ ઝાંઝમેરા	::
તે કંપની વતી ઓથોરાઈઝડ પર્સન તરીકે,	::
ઉ.વ.આ.૩૨, ધંધો નોકરી,	::
રહે.થર્ડ ફ્લોર, ઇવા કોમ્પલેક્ષ, ગુલીસ્તા મેદાન	::
સામે, વાઘાવાડી રોડ,	::
ભાવનગર.	:: ફરીયાદી
વિરૂદ્ધ	

રાજુભાઈ નાનજીભાઈ સોલંકી,	::
ઉ.વ.પુખ્ત,	::
ઠે.મુ.-વરલ દે.પુ.વાસ,	::
તા.શિહોર.	::
જી.ભાવનગર.	::આરોપી

બાબત:-નેગોશીએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ વિ. અન્વયે
ફરીયાદ.

ફરીયાદી તરફે વિ.વ.શ્રી એચ.એમ.કુકડીયા.

-: જજમેન્ટ :-

- (૧) આ કામના ફરીયાદીની ફરીયાદની ટુકમાં હકીકત એવી છે કે, આ કામના ફરીયાદી ચોલા મંડલમ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ ફાયનાન્સ કંપની લી.કે જેઓ મુખ્યત્વે ઇન્વેસ્ટમેન્ટ તથા ફાયનાન્સનો વ્યવસાય કરે છે અને અન્ય ધીરાણ કરે છે જેની મુખ્ય ઓફીસ ડેર હાઉસ, પહેલા માળે રે.નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ રોડ, ચેન્નાઈ ખાતે આવેલ છે અને જેની એક શાખા થર્ડ ફ્લોર, ઇવા કોમ્પ્લેક્સ, ગુલીસ્તાન મેદાન ની સામે, વાઘાવાડી રોડ, માવનગર ખાતે આવેલ છે. આ કામે ફરીયાદી ફરીયાદમા જણાવેલ સ્થળે ચોલા મંડલમ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ ફાયનાન્સ કંપની લી.મા લીગલ એક્ઝિક્યુટીવ દરજ્જે ફરજ બજાવે છે. ચોલા મંડલમ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ ફાયનાન્સ કંપની લી.વતી ફરીયાદ દાખલ કરવા તેઓને અધીકાર આપવામાં આવેલ છે.
- (૨) વધુમાં ફરીયાદીએ જણાવેલ છે કે, ફરીયાદી ચોલા મંડલમ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ ફાયનાન્સ કંપની લી.પાસેથી આરોપીએ SHUBH AUTO SUPER ACE રજી.નં.જીજે-૧૯-X-૦૮૫૯ વ્હીકલ ઉપર રૂ.૧,૪૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપીયા એક લાખ ચાલીસ હજાર પુરા) ની લોન લીધેલ. સદરહું લોનની રકમ માસીક રૂ.૫,૩૫૦/-ના માસીક ૩૬ હપ્તાથી ભરપાઈ કરવાની હતી. લોન ના બાકી લેણા પેટે આરોપીએ સમજુતી કરી ચોલા મંડલમ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ ફાયનાન્સ કંપની લી.ને આરોપીએ રબરુમાં જાતે સહી કરી આરોપીની બેન્ક, બેન્ક ઓફ બરોડા, ટાણા શાખા ના ખાતા નો ચેક નં.૦૦૦૦૦૧ તા.૩૦-૦૫-૨૦૨૫ નો રૂ.૧,૬૪,૮૮૮/- (અંકે રૂપીયા એક લાખ ચોસઠ હજાર આઠસો અઠ્ઠાણુ પુરા) નો ચેક પેમેન્ટ રૂપે આપેલ તે રીતે સદરહું રકમ ફરીયાદીની આરોપી પાસે કાચદેસરની લેણી રકમ છે. સદરહું ચેક આપતી વખતે આરોપીએ ફરીયાદીને વચન અને વિશ્વાસ આપેલ કે, ઉપરોક્ત રકમ વાળો ચેક તમો વટાવવા માટે તમારા ખાતા માં નાખશો એટલે કલીયર થઈ જશે અને તમારી લેણી રકમ તમોને મળી જશે.

(૩) આ કામના ફરીયાદીએ આરોપી સાથે વાત થયા મુજબ ઉપરોક્ત ચેક તા.૦૩-૦૬-૨૦૨૫ ના રોજ કલીયરીંગ માટે તેઓની બેંક આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ.ભાવનગર શાખા મા મોકલાવતા તે ચેક તા.૦૪-૦૬-૨૦૨૫ ના રોજ “FUND INSUFFICIENT” એટલે કે “અપૂરતા ભંડોળ” ના કારણ સાથે પરત ફરેલ છે તે કારણ સાથે નો રીટર્ન મેમો સ્લીપ ફરીયાદીની બેંક આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ.ભાવનગર શાખા ને મોકલાવેલ છે તેથી ફરીયાદીએ તા.૧૨-૦૬-૨૦૨૫ ના રોજ તેઓના વકીલશ્રી મારફત આરોપીને લેખીત ડીમાન્ડ નોટીસ મોકલાવેલ જે નોટીસ આરોપીને તા.૧૩-૬-૨૦૨૫ ના રોજ મળી ગયેલ છે. આમ, આરોપીએ ફરીયાદીની ચેક મુજબની રકમનું નીચત સમય મર્યાદામાં ચુકવણું કરેલ નથી કે તેઓની કાયદેસરની લેણી રકમ ચૂકવી આપવાની કોઈ જ દરકાર કરેલ નથી.

(૪) સબબ હાલની ફરીયાદ દાખલ કરી દાદ માગેલ છે કે, (૧) આ કામના આરોપી સામે નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ ની કલમ-૧૩૮ મુજબ તથા અન્ય કલમ મુજબની જરૂરી કાર્યવાહી કરી સખ્ત પગલા લઈ આરોપીને યોગ્ય નશ્યતે પહોંચાડવા તથા (૨) આરોપીને ચેકની રકમ કરતા બમણી રકમનો દંડ કરી દંડમાંથી ફરીયાદીને વળતર અપાવવા અને બદલામા વળતર ન આપે તો આરોપીને સખ્ત સજા કરવા તથા (૩) ફરીયાદને અનુરૂપ દાદ અપાવવા અરજ કરેલ છે.

(૫) ઉપરોક્ત હકીકતો મુજબ ફરીયાદ દાખલ થતા મારા પુરોગામી વિ.ન્યાયાધીશશ્રી ધ્વારા ગુનાનું સંજ્ઞાન લઈને આંક-૧ તળે ફરીયાદ ફોજદારી કેસ રજીસ્ટરે નોંધવાનું તેમજ ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતા ૧૯૭૩ ની કલમ-૨૦૪ મુજબ અધિનીયમની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુનાનો આરોપ વિરુદ્ધ સમન્સ કાઢવાનો હુકમ કરવામાં આવેલ હતો. આરોપીને સમન્સની બજવણી થતા તેઓ કોર્ટમાં હાજર થયેલા અને ફરીયાદની નકલ આરોપીને મળ્યાની ખાતરી કરી, ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ-૨૫૧ મુજબ મારા પુરોગામી વિ.જજશ્રીએ આંક-૧૪ થી આરોપીની પ્લી નોંધેલ. જેમાં તેઓએ ગુનો કબુલ કરેલ નથી અને

ફરીયાદીની ઉલટ તપાસ કરવાનું જણાવતા કેસની કાર્યવાહી આગળ ચલાવવામા આવેલ છે.

(૬) ફરીયાદ પક્ષે તેઓના કેસના સમર્થનમા નીચે મુજબનો મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવો રજૂ રાખેલ છે.

(૭) ફરીયાદ પક્ષ તરફે નીચે મુજબનો મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવો આ કામે રજુ કરેલ છે.

(અ) મૌખિક પુરાવો:-

ક્રમ	આંક	સાહેદની વિગત
(૧)	૦૪	ફરીયાદી મેહુલભાઈ પોપટભાઈ ઝાંઝમેરાનું પુરાવા સ્વરુપનું સોગંદનામું.

(બ) દસ્તાવેજી પુરાવો:-

ક્રમ	આંક	દસ્તાવેજની વિગત
(૧)	૭	ફરીયાદીને આપવામા આવેલ ઓથોરીટી લેટર તા.૦૨-૦૯-૨૦૨૪-ખરી નકલ.
(૨)	૮	ફરીયાદી કંપનીને આપેલ વિવાદીત ચેક તા.૩૦-૦૫-૨૦૨૫-અસલ
(૩)	૯	સદર ચેક રીટર્ન થયા અંગેનો રીટર્ન મેમો તા.૦૪-૦૬-૨૦૨૫-અસલ
(૪)	૧૦	આરોપીને આપેલ લીગલ નોટીસ તા.૧૨-૦૬-૨૦૨૫-અસલ
(૫)	૧૧	સદર નોટીસ રજી.એડી.કર્યા અંગેની પાવતી તા.૧૨-૦૬-૨૦૨૫-અસલ
(૬)	૧૨	સદર નોટીસ આરોપીને મળ્યા બદલની એકનોલેજમેન્ટ સ્લીપ/પોસ્ટની કોમ્પ્યુટરાઈઝ પ્રિન્ટ પરત આવેલ કવર. તા.૧૩-૬-૨૦૨૫-અસલ
(૭)	૧૩	આરોપીના ખાતાના સ્ટેટમેન્ટની કોમ્પ્યુટરાઈઝડ પ્રિન્ટ

(૮) ફરીયાદી તરફે વધુ કોઈ પુરાવો આ કામે રજુ થયેલ નથી.

(૯) આ કામે ફરીયાદપક્ષ તરફે રજુ થયેલ પુરાવાના આધારે આ કામના આરોપીનું સી.આર.પી.સી.કલમ-૩૧૩ મુજબ વિશેષ નિવેદન મારા

પુરોગામી વિ.જજશ્રીએ નોંધેલ છે જેમાં આરોપીએ જણાવેલ છે કે, ચેક ખોટો છે, ખોવાયેલ ચેકનો ગેરઉપયોગ કરેલ છે, ખોટી નોટીસ આપવામા આવેલ છે. આ કેસમા ખોટી રીતે ફસાવાયેલ હોય તેઓને નિર્દોષ છોડી મુકવા જણાવેલ છે.

(૧૦) ફરીયાદ પક્ષનો પુરાવો પુરો થયા બાદ ફરીયાદ પક્ષ તરફે વિ.વ.શ્રીની દલીલ સાંભળી અને ત્યારબાદ આરોપી કે આરોપીના વિ.વકીલશ્રી તરફે દલીલ કરવા કોઈ હાજર રહેલ ન હોય કે કોઈ મુદત રીપોર્ટ ન હોય આરોપીની દલીલનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે.

(૧૧) ફરીયાદ હકીકત, રેકર્ડ ઉપર રજુ તમામ પુરાવા, કાયદાકીય જોગવાઈ ધ્યાને લેતા કેસના નિર્ણય માટે નીચે મુજબના મુદાઓ ઘડવામાં આવેલ છે.

-:: મુદાઓ :-

(૧) શું ફરીયાદ પક્ષ વ્યાજબી શંકાથી પર રહીને એ હકીકત પુરવાર કરે છે કે, આરોપીએ આ કામના ફરીયાદીને તા.૩૦/૦૫/૨૦૨૫ ના રોજનો બેંક ઓફ બરોડા, ટાણા શાખા નો ચેક આપેલો જે ફરીયાદીએ તેમની આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ.બેંક, ભાવનગરમાં રજુ કરતાં “ઈન્ડસ ઇન્સફીરીયન્ટ” ના શેરા સાથે તા.૦૪/૦૬/૨૦૨૫ ના રોજ પરત ફરેલ જે બાબતે માંગણા નોટિસ ફરીયાદીએ તેઓના વકીલશ્રી મારફતે આરોપીને આપેલ હોવા છતાં, આરોપીએ ફરીયાદીને તેમની લેણી રકમ ભરપાઈ નહીં કરી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો શિક્ષાને પાત્ર ગુન્હો કરેલ છે. ?

(૨) શું હુકમ ?

(૧૨) ઉપરોક્ત મુદાઓના જવાબ નીચે મુજબ છે.

(૧) **હકારમા.**

(૨) આખરી હુકમ મુજબ.

મુદા નં.૧:-

(૧૩) આ કામના આરોપીની સામે અધિનીયમની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુનાનુ તહોમત છે. આરોપી વિરુદ્ધ તહોમત પુરવાર કરવા માટે ફરીયાદ પક્ષ દ્વારા રજુ કરવામાં આવેલ મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાની સમાલોચના કરતા પહેલા, અધિનીયમની કલમ-૧૧૮,૧૩૮,૧૩૯ અને ૧૪૨ ના કાયદાકીય પ્રબંધો લક્ષમાં લેવા જરૂરી છે.

(૧૪) અધિનીયમની કલમ-૧૩૮ માં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે કે, ચેક લખાયાની તારીખથી છ માસ અથવા કાયદાએ માન્ય કરેલ હોય તે મુદત બે માંથી જે વહેલી હોય તે મુદતમાં ચેક બેન્કમાં રજુ કરવાનો હોય છે. વધુમાં એવી પણ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે કે, ચેક ધારકે તે ચેક વાળ ચુકવાયેલ પરત આવ્યાની બેન્ક તરફથી માહિતી મળ્યાના ૩૦ દિવસની અંદર અંદર ચેક લખનારને નોટીસ આપી રકમની માંગણી કરેલ હોવી જોઈએ અને નોટીસ મળ્યાના ૧૫ દિવસમાં તે રકમની ચુકવણી કરવામાં ચેક લખનાર નિષ્ફળ જાય ત્યાર પછી નિયત સમય મર્યાદામાં ફરીયાદી ગુના સબંધે ફરીયાદ કરી શકે છે. અધિનીયમની કલમ-૧૩૮ મુજબ અન્યથા પુરવાર ન થાય તો ચેક ધારણ કરનારની તરફેણમાં અદાલતે વધુ અનુમાન કરવાનું રહે છે કે, ચેક ધારણ કરનારે કલમ-૧૩૮ માં દર્શાવ્યા મુજબ તેમના કોઈ દેવા અથવા અન્ય કોઈ જવાબદારીના પુરેપુરા અથવા તેના કોઈ ભાગમાંથી બોજ મુક્ત થવાના બદલામાં તે ચેક મેળવેલ હશે.

(૧૫) આમ, ફરીયાદીએ મુખ્યત્વે નીચે મુજબની હકીકત પ્રસ્થાપિત કરવી પડે.

(૧) આરોપીએ ફરીયાદીને કાયદેસરના લેણાના ચુકવણા પેટે ચેક આપેલ હતો.

- (૨) આ ચેક મથાળે દર્શાવેલ તારીખથી છ માસ કે કાયદા મુજબ નિયત સમય મર્યાદા બંનેમાંથી જે વહેલા હોય તે મુદત સુધીમાં રજુ કરવામાં આવેલ હતો.
- (૩) ચેક સ્વીકાર્યા વગર/વણ ચુકવાયેલ પરત ફરેલ હતો.
- (૪) ફરીયાદીએ તેઓને ચેક પરત થયાની જાણ થગેથી દીન-૩૦ મા કાયદેસરની નોટીસ આપેલ હતી.
- (૫) આરોપીએ નોટીસ મળ્યા છતાં દીન-૧૫ મા પરત ફરેલ/વણચુકવાયેલ ચેકના નાણા ચુકવેલ નથી અને સદર દીન-૧૫ બાદ ફરીયાદીએ એક માસમાં ફરીયાદ દાખલ કરેલ છે.
- (૧૬) આ તબક્કે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચે જણાવેલ બે ચુકાદાઓનો ઉલ્લેખ કરવો વ્યાજબી અને ન્યાયોચિત જણાઈ આવે છે કારણ કે તેમાં અધિનીયમ કલમ-૧૮,૧૩૮ અને ૧૩૯ ના અનુમાનો સંબંધિત જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરવામાં આવે છે અને બચાવપક્ષે સદર કાયદાકીય અનુમાનોનું ખંડન કેવી રીતે કરવું જોઈએ તે સબબના સિદ્ધાંતો પ્રસ્થાપિત કરેલ છે.
- (૧૭) સૌપ્રથમ સર્વોચ્ચ અદાલતનો માનનિય ત્રણ ન્યાયાધીશોની ખંડ પીઠનો રંગપ્પા વિ.શ્રીમોહન એ.આઈ.આર.-૨૦૧૦ એ.સી.-૧૯૮૯૮ નો ચુકાદો લક્ષમાં લેવો આ અદાલતને જરૂરી જણાય છે. આ કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ અધિનીયમની કલમ-૧૩૯ ના અર્થઘટનનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થયેલ અને તેમાં નામ.અદાલતે અધિનીયમની કલમ-૧૧૮,૧૩૮ અને ૧૩૯ ની જોગવાઈઓ ધ્યાને લઈને ફકરા નં.૧૪ માં એવું નોંધેલ છે કે, " in the light of these extracts, we are in agreement with the respondent-claimant that the presumption mandated by Section 139 of the Act does indeed include the existence of a legally enforceable debt or liability" સદર ચુકાદામાં એવું પણ નોંધવામાં આવેલ છે કે, " it is a settled position that when an accused has to

rebut the presumption under Section 139, the standard of proof for doing so is that of 'preponderance of probabilities'. Therefore, if the accused is able to raise a proable defence which creates doubts about the existence of a legally enforceable debt or liability, the prosecution can fail. ..."

- (૧૮) નામ.સર્વોચ્ચ અદાલતનો અન્ય એક ચુકાદો જોઈએ તો, નામ.સર્વોચ્ચ અદાલતે ટી.વસંથાકુમાર વિ.વિજયકુમારી ૨૦૧૫ ફિમી.લો.૪.૨૮૫૩ ના ચુકાદામા પ્રસ્થાપિત કરેલ સિધ્ધાંત કે જો ચેક અને ચેક ઉપરની સહી પુરવાર થઈ જાય અને આરોપી દ્વારા તે બાબતે કોઈ તકરાર લેવામાં ન આવે તો કલમ-૧૩૯ નુ અનુમાન ઉપસ્થિત રહેશે.
- (૧૯) ઉપરોક્ત કાનુન જન્ય પ્રબંધો અને નામ.સર્વોચ્ચ અદાલતે પ્રસ્થાપિત કરેલ સિધ્ધાંતો લક્ષમાં રાખી, ફરીયાદ પક્ષના પુરાવાનું મુલ્યાંકન કરવું જરૂરી છે. આ કામે આરોપી દ્વારા કોઈ જ પુરાવો રજુ થયેલ નથી.
- (૨૦) આ કામે ફરીયાદીએ આંક-૦૪ થી ફરીયાદીએ સરતપાસ સોગંદનામું રજુ કરેલ છે જેમાં ફરીયાદીએ, ફરીયાદ હકીતને સંપૂર્ણ સમર્થનકારી વિગતો જણાવેલ છે. જ્યારે આરોપીપક્ષે ફરીયાદીની ઉલટ તપાસ કરવા માટે પુરતી તક આપવામા આવેલ હોવા છતાં ઉલટ તપાસ કરવા માટે આરોપી કે તેઓ તરફે વિ.વકીલશ્રી હાજર રહેલ ન હોય આરોપીની ઉલટ તપાસનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે.
- (૨૧) હવે, સૌપ્રથમ જોઈએ તો, અહીં એ હકીકતની ચર્ચા કરવી જરૂરી બને છે કે, આરોપીએ તેઓની ફરીયાદ ના સમર્થનમા રજુ કરેલ દસ્તાવેજ પુરાવામાં આંક-૮ થી રજુ થયેલ વિવાદીત ચેક નં.૦૦૦૦૦૧ તા.૩૦-૦૫-૨૦૨૫ ના રોજનો રૂ.૧,૬૪,૮૮૮/- (એક લાખ ચોસઠ હજાર આઠસો અઠાણુ પુરા) નો રજુ કરેલ છે જે ચેક સંદર્ભે આ કામના આરોપીએ તેઓના નીવેદન માં જણાવેલ છે કે, ચેક ખોવાયેલ હતો અને તેનો ગેરઉપયોગ કરવામાં આવેલ છે, પરંતુ આ ચેક

આરોપીનો ખોવાયેલ હોવા બાબતે આરોપીએ બેન્કમાં અથવા તો પોલીસ મા કોઈ અરજ, અહેવાલ કરેલ હોવાનું રેકર્ડ પરથી જણાય આવતું નથી. હવે, કોઈપણ ફાયનાન્સ કંપની પાસેથી લોન લેવામાં આવતી હોય ત્યારે સ્વભાવિક રીતે જ ફાયનાન્સ કંપની લોન પેટે ચેક લોન લેનાર પાસેથી લેતી હોય છે અને જો લોન લેનાર નિયમીત હતા ન ભરે તો લોન લેનારને ફાયનાન્સ કંપની દ્વારા લેખીતમાં જાણ કરવાની રહે છે અને જો તે મુજબ પણ લોન લેનાર અમલ ન કરે તો ફાયનાન્સ કંપની લોન લેનારે સીક્યોરીટી પેટે આપેલ ચેક બેન્ક મા લોન લેનારની સુચના મુજબ વટાવવા માટે નાખી શકે છે. આમ, આ કામના આરોપીએ ફરીયાદી ફાયનાન્સ કંપનીમાંથી વાહનની લોન લીધેલ નથી તેવો કોઈ યોગ્ય અને સચોટ પુરાવો રેકર્ડ પર તેઓ રજૂ કરી શક્યા નથી. આ કામના ફરીયાદી દ્વારા આરોપીને નોટીસ મોકલવામાં આવેલ છે જે મળી ગયેલ છે તેમ છતાં આરોપીએ ફરીયાદીની બાકી રહેતી લેણી રકમ ચુકવેલ નથી અને ફરીયાદીને હાલની ફરીયાદ દાખલ કરવા ફરજ પડેલ છે જે ફરીયાદ ફરીયાદીએ સમયમર્યાદામાં દાખલ કરેલ છે. આ કામના આરોપીને ફરીયાદનો સમન્સ બજતા તેઓ અદાલત સમક્ષ હાજર થયેલા છે પરંતુ આ કામના આરોપી કે તેઓના વિ.વકીલશ્રી ફરીયાદી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ લેખીત તેમજ મૌખિક પુરાવાનું ખંડન કરવામાં આવેલ નથી. જેથી આ કામે ફરીયાદી દ્વારા રજૂ થયેલ લેખિત તેમજ મૌખિક પુરાવાને ધ્યાને લેતા, આ કામના ફરીયાદીએ આંક-૧ ની ફરીયાદ હકીકતને અદાલત સમક્ષ સંપૂર્ણપણે પુરવાર કરેલ છે જે હકીકતો નહિ માનવા અદાલત સમક્ષ કોઈ યોગ્ય કારણ રેકર્ડ પરથી જણાઈ આવતું નથી.

ફરીયાદ પક્ષ દ્વારા રજૂ થયેલ પુરાવો તેમજ આગળ ચર્ચા કરેલ કાયદાના સિદ્ધાંતો જોવામાં આવે તો, સૌપ્રથમ ફરીયાદીએ ચેકનું એકઝીક્યુશન પુરવાર કરે તો તેઓની તરફેણમાં કલમો ૧૧૮ અને

૧૩૯ નુ અનુમાન ઉપસ્થિત થાય અને અનુમાનનું ખંડન કરવાનો બોજો આરોપીના શરિ જાય.

ઉપરોક્ત ચર્ચા કર્યા મુજબ અને ફરીયાદ પક્ષનો સમગ્ર પુરાવો જોતા, વાદગ્રસ્ત ચેક આરોપીના ખાતાનો છે અને એકઝીક્યુશન પણ પુરવાર થાય છે ત્યાર આરોપીએ ચેક ફરીયાદીને કાયદેસરના લેણા પેટે ચુકવવા આપેલ તેવું કાયદાકીય અનુમાન ફરીયાદીની તરફેણમાં ઉપસ્થિત થશે. ફરીયાદીની તરફેણમાં ઉપસ્થિત થતા સદર કાયદાકીય અનુમાન આરોપીએ સચોટ અને સબળ પુરાવાથી ખંડન કરવાનું રહે અને જો તેમાં આરોપી નિષ્ફળ રહે તો ફરીયાદીનો કેસ પુરવાર માનવાનો રહે.

પ્રસ્તુત કેસમાં ફરીયાદીનો પુરાવો વંચાણે લેવામાં આવે તો, ફરીયાદીની તરફેણમાં થયેલ કલમ-૧૧૮,૧૩૯ ના અનુમાનનું બચાવપક્ષ ખંડન કરી શકેલ નથી તેમજ આરોપી પોતાનો બચાવ પણ પુરવાર કરી શકેલ નથી.ફરીયાદીએ હાલની ફરીયાદ સમય મર્યાદામાં દાખલ કરેલ છે.

આમ, ફરીયાદ પક્ષ દ્વારા રજુ કરવામાં આવેલ સમગ્ર પુરાવો વંચાણે લેતા, અત્રેની અદાલત એવા તારણ પર આવે છે કે, ફરીયાદી કેસની હકીકત શંકાથી પર રહીને પુરવાર કરવામાં સફળ રહેલ છે કે, આ કામના આરોપીએ ફરીયાદીને કાયદેસરના લેણાની પરત ચુકવણી માટે વાદગ્રસ્ત ચેક આપેલ જે ફરીયાદીએ તેમના બેન્કના ખાતા મા જમા કરાવતા પરત ફરેલ અને ફરીયાદીએ તે સબબ કાયદાકીય નોટીસ આપેલ જે નોટીસ બજી જવા છતા આરોપીએ ચેકના નાણા ચુકવેલ નથી.

આથી અદાલત એવા તારણ પર આવે છે કે, આ કેસમાં આરોપી વિરુદ્ધ અધિનીયમ કલમ-૧૩૮ ના ગુનાના તમામ જરૂરી તત્વો આકર્ષિત અને પુરવાર થયેલ છે અને આરોપીએ અધિનીયમની

કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુનો કરેલ છે તે નિઃશંકપણે પુરવાર થાય છે.આથી મુદા નં.૧ નો જવાબ **''હકાર''** મા આપવામાં આવે છે.

(૨૨) મુદા નં.૨:-

ઉપરોક્ત ચર્ચા ધ્યાને લેતા તેમજ મુદા નં.૧ નો જવાબ હકારમા આપવામાં આવેલ હોય, અત્રેની અદાલત આરોપીને ધી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ-૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુના માટે તકસીરવાન ઠરાવે છે.

(૨૩) અધિનીયમની કલમ-૧૩૮ ની જોગવાઈ ધ્યાને લેતા, આરોપીને ૨ વર્ષ સુધીની સજા અથવા ચેકની બમણી રકમ સુધીનો દંડ અથવા બંને પ્રકારની સજા કરી શકાય તેવી જોગવાઈ છે.

નામ.સર્વોચ્ચ અદાલતના આર.વિજયન વિરુદ્ધ બેબી, ૨૦૧૧, જે.ટી.(૧૩) ૩૯૧ ના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત કરેલ સિદ્ધાંત મુજબ આ પ્રકારના કેસમાં ફરીયાદીને યોગ્ય વળતર આપવું જોઈએ કે, જેથી તેઓને યોગ્ય વળતર મેળવવા માટે અન્ય ન્યાયિક પ્રક્રિયાનો સહારો ન લેવો પડે. આ ઉપરાંત તે હકીકત પણ ધ્યાનમાં રાખવી યોગ્ય અને વ્યાજબી છે કે આ પ્રકારના કેસ ચાલતા જે સમય પસાર થાય તેમાં દિવાની કાર્યવાહી અથવા તો દિવાની સમય મર્યાદા પણ વિતી જતી હોય છે અને તે સંજોગોમાં ફરીયાદી પાસે યોગ્ય વિકલ્પ પણ આવી રકમ વસુલ કરવા માટે રહેતો નથી.આમ, આ કેસની તમામ હકીકતો નામ.સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલ સિદ્ધાંત ધ્યાને લેતા, તેમજ આરોપી વિરુદ્ધ કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુનો નિઃશંકપણે પુરવાર થયેલ હોય તે હકીકત ધ્યાને લેતા, અત્રેની અદાલતને ફરીયાદીને યોગ્ય વળતર આપવાનો હુકમ કરવો પણ વ્યાજબી અને ન્યાયોચિત જણાઈ આવે છે.પરિણામે નીચે મુજબનો આખરી હુકમ કરવામાં આવે છે.

-: આખરી હુકમ :-

- (૧) ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતા-૧૯૭૩ ની કલમ-૨૫૫(૨) ની જોગવાઈ અન્વયે આરોપી રાજુભાઈ નાનજીભાઈ સોલંકી, ઠે.મુ-વરલ, દેવીપુજક વાસ, તા-શિહોર જી-ભાવનગરનાઓને ધી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુનામાં તકસીરવાન ઠરાવવામાં આવે છે અને ૧ (એક)વર્ષ ની સાદી કેદની સજા ભોગવવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- (૨) ફિ.પ્રો.કોડની કલમ-૧૯૭૩ ની કલમ-૩૫૭ (૩) ની જોગવાઈ અન્વયે આરોપીએ ફરીયાદીને ચેકમા જણાવેલ રકમના દોઢી રકમ એટલે કે રૂ.૨,૪૭,૩૪૭/-(અંકે રૂપીયા બે લાખ સુડતાલીશ હજાર ત્રણસો સુડતાલીશ રૂપીયા પુરા) વળતર પેટે આ હુકમની તારીખથી બે માસ મા ચુકવી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે, જો આરોપી વળતરની રકમ ચુકવવામાં કસુર કરે તો આરોપીએ વધુ ત્રણ માસની સાદી કેદ ભોગવવાની રહેશે.
- (૩) વધુમાં,આજરોજ આ ચુકાદો આરોપીની ગેરહાજરીમાં આપવામાં આવતો હોય ત્યારે ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતા કલમ-૪૧૮(૨)અન્વયે આરોપી વિરુદ્ધ સજાની અમલવારી માટે કલમ-૭૦ અન્વયે બિનજામીનપાત્ર વોરંટ ઇસ્યુ કરવું.
- હુકમ આજરોજ તા.-૨૨ માહે,જુલાઈ, સને ૨૦૨૬ ના રોજ ખુદી અદાલતમા વાંચી,સંભળાવી જાહેર કર્યો.

સ્થળ:ભાવનગર.

તા:૨૨/૦૭/૨૦૨૬

(આર.એમ.શેખ)
છઠ્ઠા એડી.ચીફ જ્યુડી.મેજિસ્ટ્રેટ,
ભાવનગર.
GJ01474

Mukhtar